

Bernal, 2 de desembre de 1980

Estimat amic Joaquim:

Quina pila de llibres, tu! No saps quina il·lusió que em fa rebre llibres, i aquests darrers dies, a més dels teus, he rebut un parell de paquets amb els que vaig haver de deixar a Barcelona per "raons de pes" (literalment), i que les meves ties m'han anat enviant en comptagotes, i encara en Cendrós m'ha trames també un exemplar de El noucentisme de l'Enric Jardí. És clar això em produïx, alhora, una ansia extraordinària, car voldria poder llegir-los tots a la vegada. Suposo que aquesta golafreria deu ser semblant a la que deu experimentar el Don Joan quan veu un pet de flavies d'aquelles que et tallen la respiració, i se les voldria cruspir totes plegades, oi? Refrenant, però, la meua golafreria (davant els llibres, s'entén) he començat pel començament i m'he empassat Els orangutans. I m'ha sabut greu no haver-la llegida abans, aquesta novel·la. A part d'haver-me divertit molt, he assaborit amb delit el llenguatge col·loquial que has emprat. Pense que has recollit una sèrie de modismes, de mots i de frases fetes que foren ben vius en l'època que hi retrates i que podrien figurar en un diccionari o vocabulari d'argot català. Quant a la temàtica, estic molt d'acord amb el que diu en Jaume Fuster al proleg d'aquesta segona edició. Ara, allò que compta és que la primera es va exhaurir, i estic segur que aquesta també s'esgotarà. Per a mi, aquesta novel·la és d'antologia. A mida que vagi llegint les altres ja et faré cinc centims del que em semblin. No gaire més que això, perquè tu tampoc no et vas esplaïar gaire en parlar del meu llibre, bandararra!

I ara m'has dit el nom del l'autor-pecador del conte que més em va agradar de les pometes, però, tu, muts i a la gabià, respecte a quin és el teu. Doncs bé, em tiraré a l'aigua i m'arriscaré a consignar en negre sobre blanc el títol del que segons em sembla te'n correspon la paternitat: "Els pantalons". L'he ensopegat?

Jo també en sóc, de disciplinat (altrament no podria ser traductor), però, que vols que et digui, sóc també massa anarquista com per trobar-m'hi bé en aquell paradís que pintava el bielorús. És clar que, comptat i debatut, potser si ens posavem a fer comparacions amb el que s'esdevé a certs països occidentals, on ens diuen que són democràtics i totes aquestes endergues, ens trobaríem que els homes hi viuen amb tan poca o menys llibertat que als de l'est i, potser, amb cap de les avantatges que poden tenir els subdits dels darrers. No sé quina diferència hi ha entre les "purgues" dels uns i les "escabetxades" dels altres, entre la dictadura

del proletariat i la del cuiram indocte... ò per aquest camí arribaríem a allo tan suat que fa: "els extrems es toquen".

Mira, nosaltres, del que hauríem volgut protegir-nos hauria estat de la generalització d'un nou impost (l'IVA, "impuesto al valor agregado") que ha incidit en un 20% sobre tots els productes de consum i els serveis (llum, gas, telefon, els quals han rebut aquesta sotragada a més del 4-7% habitual de cada mes), a l'extrem que aviat haurem de retornar a les bombetes de 25 w (o de 15 si n'hi ha) i no podrem fer servir ni la maquina d'afaitar electrica. Quant al temps, la primavera aquí és molt variable. Es veu que per tal com tot això de les estacions esta capgirat, s'assembla més a la tardor que no pas a allo que nosaltres entenem per primavera. Tan aviat plou com fa sol, o fot un fred que pela els nassos o bé una xafogor que se't fon la cansalada. Pero, mira, més malament ho passen a Italia, oi?, que ni Déu ni el Papa no han pogut fer-hi res per evitar-ho. De manera que no ens podem queixar. Jo em consolo admirant i ensumant la ginestera que tenim a casa, al jardí del davant, que aquests dies ha esclatat com una bandera catalana al vent...

Darrerament, hem vist tres pel·lícules molt bones, pel meu gust, és clar. All that Jazz, de Bob Fosse, i dues on actua en Dustin Hoffman: The Graduate i l'escriuidora pel·lícula d'Schelessinger, Perduts en la nit, amb en John Voight. Com que suposo que les deus haver vistes, no cal que te les comenti.

Respecte a les traduccions al catala, sembla que durant una llarga temporada estaré condemnat a no fer-ne. En efecte, fa pocs dies he rebut una carta de ca l'Ayma d'allo més pessimista. No solament han decidit alentir el ritme de publicacions de llibres traduïts, de manera que allo de les Dones enamorades d'en Lawrence per ara res, sinó que han retornat els manuscrits dels Anonims II i III a en Pedroló, perquè tampoc no s'han vist en cor de publicar-les a rel de la poca venda que ha tingut l'Anonim I, segons ells. De traduccions, les altres editorials en publiquen d'una manera molt esparsa i, d'altra banda, jo no hi tinc contactes. Quan vaig ser a Barcelona, vaig conèixer en Francesc Vallverdú de can 62 i li vaig dir que em tingués present, però ja em va assenyalar que ells en treuen molt poques, de traduccions. De manera, doncs, que hauré d'anar traduint al castella...

Fóra injust si et feia alguna mena de crítica a les teves cartes, molt

més llargues i interessants que les meves, sense dubte. Però no puc deixar de fer-te un retret: deixes preguntes o qüestions sense contestar. Per això, a la darrera, vaig obrir una secció de "caps per lligar", però, de totes maneres, tampoc així no he aconseguit que t'hi referissis. Com ho podríem arranjar, això, tu? De moment, jo insistiré:

Has vist en Xavier Romeu? I, en aquest cas, li has dit que no he rebut cap carta seva d'ençà que vaig tornar cap aquí?

Has rebut un exemplar dedicat del meu llibre?

Respecte al que et deia que em demanassis alguna cosa, per tal que no em senti tan caradura quan jo ho faig, ja vas fer un intent, però el vas esborrar amb el colze tot seguit. Espero, doncs, que no quedi així.

Suposo que a hores d'ara la meva tieta ja haura vingut a pagar-te els calés de la quota de l'AELLC, car l'altra, de tieta, fa poc ens va trucar per telefon i em va dir que ho faria tot seguit.

Deixant de banda els teus llibres, t'agraeixo molt els altres que m'has enviat així com les dedicatòries tan simpàtiques i afectuoses.

Ja que dius que la Rosa no t'acompanya quan fas aquixes espapades nocturnes, a veure si fas bondat, eh? Dona-li molts records de part de la Isabel i meva, i tu rep una forta abraçada del teu